

TÍZÉVES A KÖZ-GAZDASÁG

„Nagy kérdés, mi tart össze egy folyóiratot. Aki ezen elgondolkodik, s ügyel rá, hogy gondolatai ne kalandozzanak összevissza, hanem helyes irányban haladjanak, nagy igazságoknak jöhet a nyomára. Örkény paprikakoszorúja teljes joggal kerül egy efféle köszöntő homlokára. Ha sok kéziratot madzagra fűzünk, abból lesz a folyóirat. Ha viszont nem fűzzük fel őket, nem lesz belőlük folyóirat. Pedig a kézirat ugyanannyi, éppoly piros, éppoly erős. De mégse folyóirat. Csak a madzag tenné? Nem a madzag teszi. Az a madzag, mint tudjuk, mellékes, harmadrangú valami. Hát akkor mi?” (Parti Nagy Lajos)

Parti Nagy Lajosnak a Holmi 25. születésnapjára készített írásában feltett kérdés a Köz-Gazdasággal kapcsolatban is feltehető. Mi a Köz-Gazdaság folyóirat értelme, milyen küldetése van a lapnak? Az első számhoz írt bevezetőben ez szerepel: „A füzet sorozat fő célja, hogy a gazdaságpolitikai és üzleti folyamatokat elméleti közgazdaságtani szempontból megvilágítsa.” Akkori bevezetőmben is amellet érveltem, hogy az elméleti közgazdaságtanban fordulat megy végbe, mert új gazdaságpolitikai korszak kezdődött el. Bár még a válság előtt voltunk, 2004-ben, mégis érezhető volt, hogy új szakasz kezdődött el a globalizációban, a felzárkózás és felzárkóztatásra való áttérés. Lezárulófélben volt már akkor is a globalizáció neoliberais korszaka, és új elméleti keret kezdett láthatóvá válni. Az egyoldalú piacosítással szemben az állam és a piac egységére került a hangsúly. A kérdés egyre kevésbé úgy vetődött fel, hogy állam vagy piac, hanem inkább úgy, hogy a gazdaságpolitikai programok sikerességét piaci vagy állami eszközökkel lehet-e jobban biztosítani.

Az elméleti folyamat nem állt meg az egyes részprogramok értékelésénél. A közgazdaságtan alapkérdései is újra napirendre kerültek az elmúlt tíz évben, és a Köz-Gazdaság ebbe a folyamatba kapcsolódott be. A közgazdaságtudomány társadalomtudomány, a társadalmat irányító értékrendet alkalmazza a gazdaságra. Nem lehet antihumánus, nem tagadhatja elméletileg és gyakorlatában sem az alapvető, egyetemes értékeket. A folyóiratban ezt a szándékot következetesen érvényesítettük. Akkori és mai szándékunk is, hogy a hazai szakmai közvélemény számára közvetítsük a nyugati értékrendet, és annak közgazdasági alkalmazásához adjunk támpontokat. Meg lehet mutatni, hogy a globalizáció a keleti orientáció és a nyugati értékrend szintézisét is jelenti. Meggyőződésünk, hogy szemben az elmúlt húsz-huszonöt évre jellemző felfogással nem az antihumanizmus, nem az önzés alapján lehet csak a gazdasági folyamatokat modellezni, összeegyeztethető az emberi méltóság a hatékonysággal, sőt, az igazi hatékonyság az igazságosság alkalmazásának hatékonysága.

Kétségtelen, hogy ez a szemléleti fordulat a hazai szakmai közvéleményben nem minden súrlódástól mentesen megy végbe. Ezen a területen is van kicsinyeskedés, a szakmai vitáktól való idegenkedés, intrikák és áskálódások. Pedig a magyar közgazdaságtudománynak mindig volt olyan szelete, amelyik a világszínvonalat képviselte, amelyik a legkorszerűbb nemzetközi trendeket közvetítette. Erre az egyik legutolsó bizonyíték a *Közgazdasági Szemle* 2014 októberi különszáma, amelyben összegyűjtötték az elmúlt hatvan év legfontosabb cikkeit. Az ott bemutatott elméle-

ti eredmények *Péter Györgytől Augusztinovics Máriáig* azt mutatták, hogy volt törekvés a világszínvonalhoz való felzárkózásra, még ha ezek sporadikusak és elszigeteltek maradtak is. Most, a globalizáció új korszakában, Európai Unió tagállamként megszűnt a lehetőség a szakmai teljesítmény elnyomására, negligálására, marginalizálására. Nem lehetséges más módon előrelépni, csak magas színvonalú teljesítmény alapján.

Mi, a Köz-Gazdaságban ezt szeretnénk erősíteni. Ehhez egyszerre van szükségünk nyitottságra és elméleti, illetve módszertani szigorra. Továbbra is szeretnénk nyitottak maradni minden, a globalizáció értékrendjével összhangban álló elméleti teljesítmény előtt, nem akarunk részei lenni a szakmai normákat felszámoló klikk-harcoknak. Szeretnénk bemutatni az új eredményeket, szempontokat, rálátást adni a legkülönbözőbb szakmai műhelyek tevékenységére.

Fontosnak tartjuk a legfiatalabb közgazdász generáció bevonását a lap működésébe szerzőként és olvasóként egyaránt. Szakmai szocializálásuk továbbra is küldetésünk része, amit azért is fontosnak tartunk, mert segíteni szeretnénk a szakmai műhelyek kialakulását, fejlődését. Márpedig egy folyóirat a szakmai műhelyek fennmaradásának elengedhetetlen feltétele. Mélyen nem értünk egyet azzal a gyakorlattal, amelyik csak az „elit” produktumait szeretné közölni, bemutatni. A világ ma a szakmai pluralizmus felé tart, a tudományos teljesítmény is szóródik, és a globalizáció jelenlegi szakaszában a globális partnerség a tudományra is érvényes.

Az elmúlt tíz év bebizonyította, hogy a Köz-Gazdaság által megjelenített szellemi irányzatnak van létjogosultsága a hazai szakmai nyilvánosságban. Bár sok erőfeszítésre volt ehhez szükség, talán többre is, mint más országokban kellett volna, de sikerült összekapcsolnunk azokat a szerzőket és olvasókat, akik közgazdászként elkötelezettek a globalizáció értékrendje iránt. Remélem, hogy a következő tíz év lehetőséget ad arra, hogy ezt a szerepet megőrizzük és kiterjesszük, hogy a Köz-Gazdaság olyan szellemi platformmá váljon, amiben támpontokat lehet találni a szakmai fejlődéshez. Ebben a reményben köszönöm meg minden kedves szerzőnknek, szerkesztőnknek, támogatónknek és olvasónknak az eddigi közreműködést.

TRAUTMANN LÁSZLÓ
főszerkesztő